

Tranbjerg Lokalhistoriske Samling - Fra avisudklippssamlingen

En vogn ¹⁵⁻¹₈₉ vendte hjem

Til ære og værdighed efter glemsel på Djursland

Af Harald Kvist

TRANBJERG - En ombygget kassevogn med næsten 100 år på bagen er kommet tilbage til Tranbjerg.

Vognen har tilhørt det forlængst lukkede Tranbjerg Sav- & Hammerværk A/S - fabriken, der til daglig blev kaldt hammerværket - eller »Jammerværket«, som den senere kom til at hedde i folkmunde på grund af, at det gik så skidt.

Tranbjerg Sav- & Hammerværk A/S blev opført i cirka 1917, på det sted ved Tranbjerg Hovedgade og Gartnervænget, hvor nu rækkehusbebyggelsen »Hammervænget« er. En kreds af Tranbjergborgere havde besluttet, at man skulle opføre fabriken, og trods råd om at lade være, kom produktionen i gang i 1918.

Kun tre år

Allerede i 1921 måtte fabriken standse med store tab for de implicerede Tranbjergborgere og med store tragedier til følge for de mange arbejdere. Mændene bag ideen til fabriken var nogle af Tranbjergs kendte, bagermester Søren Andersen, installatør Frede Petersen, smed Ejnar Christensen og købmand Jacobsen.

Fallitboet blev overtaget af en gruppe mænd fra Rigels Trævarefabrik i Viborg, og derefter blev der lagt jernbanespor direkte til fabrikkens dør.

I 1924 opgav denne gruppe at drive Tranbjerg Sav- & Hammerværk, og Jyllandsbanken overtog fabriken, der havde produceret skafter til skovle, spader og grebe med mere.

I årene efter ejede forskellige hammerværket, og i starten af trediverne

kom der en blodfoderfabrik på stedet. Fra 1934 og indtil for nogle år siden var der cementvarefabrik på området. Fabrikant N.K. Nielsen, Kongsvang, overtog fabriken, der dog i begyndelsen af 70'erne sygnede langsomt hen, idet kun tre-fire mennesker var ansat der.

Nu er det hele historie, og der er bygget moderne rækkehusbyggeri på fabriksarealet.

Stor var derfor forbauselsen hos chauffør Hans Orloff fra Kirkevænget, da han sidste år besøgte sin tidligere chef, proprietær Aage Nicholajsen, på Kejssegården nær Grenå.

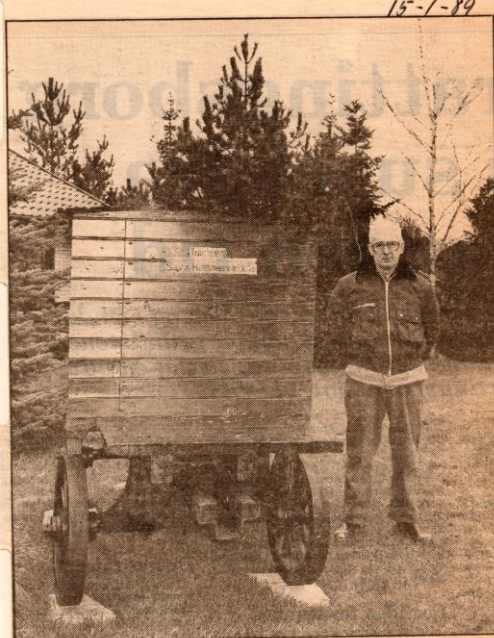
I et udhus længst borte på den store landbrugsbedrift fandt Hans Orloff trækvognen, der havde tilhørt Tranbjerg Sav- & Hammerværk A/S. Reklameskriften på trækvognens gavl stod stadig tydeligt at læse, selv om vognen måske er 100 år.

Hans Orloff havde netop meldt sig ind i Tranbjerg Sogns lokalhistoriske forening, og han var derfor ikke sen til at formå Aage Nicholajsen til at overlade sig trækvognen.

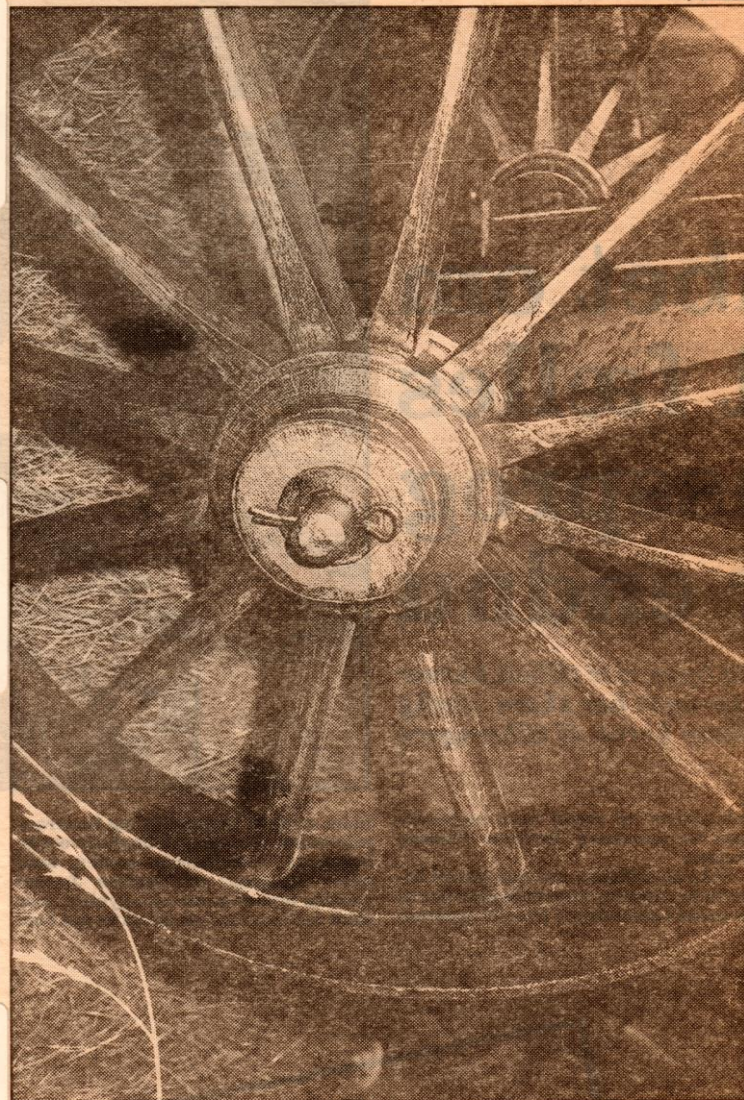
På Kejssegården, der i mange år har været i slægten Nicholajsens eje, gættedes der på, at trækvognen for mange år siden er kommet til gården med en elektromotor, som skulle leveres til Kejssegården. Men ingen ved det med sikkerhed.

Nu står trækvognen nystandsat på græsplænen ved Hans Orloffs hus på Kirkevænget.

Hans Orloff vil gerne have, at vognen kan bevares for eftertiden. Indtil videre står i Hans Orloffs have, hvor enhver er velkommen til at se den.

Den 100 år gamle trækvogn fra Tranbjerg Sav- & Hammerværk A/S er nu tilbage i Tranbjerg. Hans Orloff er her fotograferet ved vognen, som han har fundet på Djursland.

TRANBJERG - Der var store problemer med at holde hjulene i gang på Tranbjerg Sav- & Hammerværk A/S, og virksomheden, der fik øgenavnet »Jammerværket« skiftede ejere flere gange, inden den endelig lukkede i begyndelsen af trediverne. Så stor var Hans Orloffs overraskelse, da han på en landbrugsejendom ved Grenå fandt en måske 100 år gammel trækvogn fra Hammerværket.